

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Sint-Rembertlaan (Torhout, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020H136

Projectcode Landschappelijk Bodemonderzoek: 2021H103

Augustus 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese.....	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt). 7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

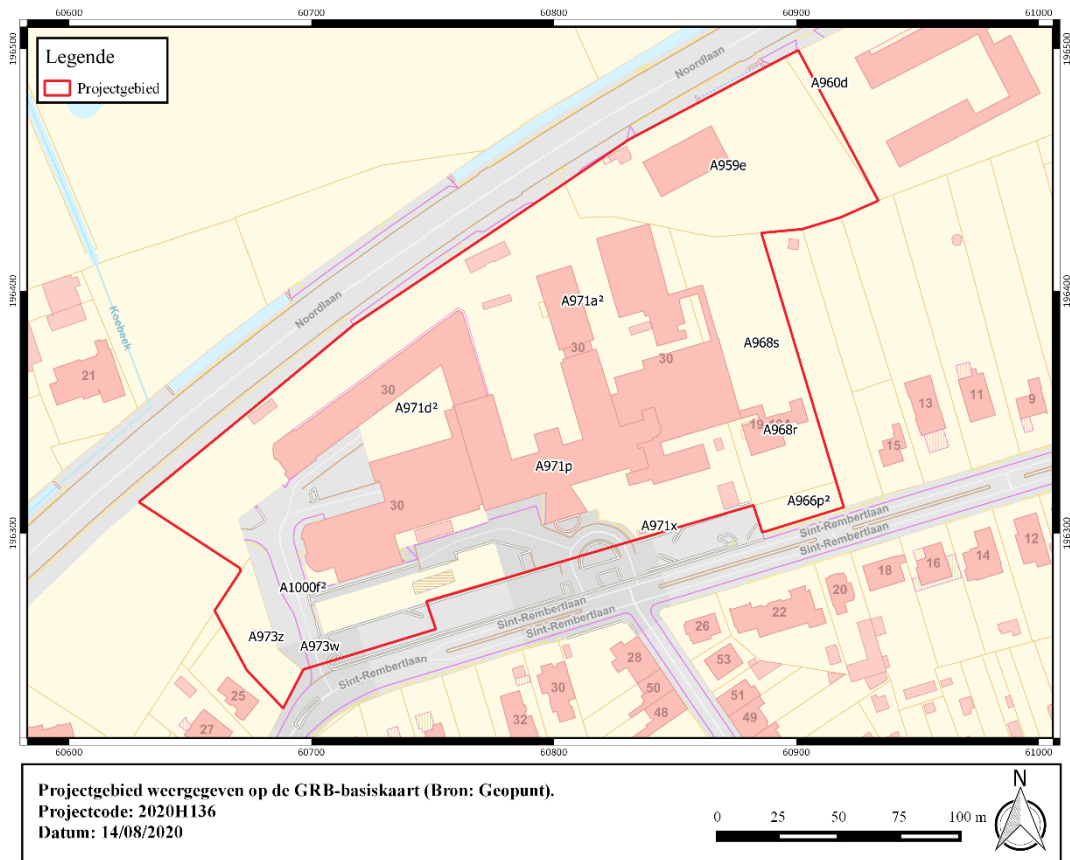

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Torhout
	Deelgemeente	/
	Postcode	8800
	Adres	Sint-Rembertlaan 19-30 8800 Torhout
	Toponiem	Sint-Rembertlaan
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 60582$ $Y_{\min} = 196215$ $X_{\max} = 61005$ $Y_{\max} = 196509$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Torhout, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 973z, 1000f ² , 973w, 971d ² , 971p, 971x, 966p ² , 968r, 968s, 971a ² Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant een gedeeltelijke afbraak van de bestaande infrastructuur om vervolgens een nieuwbouwproject te realiseren waarbij eveneens nieuwe verharding wordt aangelegd op de terreinen van Algemeen Ziekenhuis Delta te Torhout. Het volledige projectgebied is ca. 3,8 ha groot, de geplande werken hebben betrekking op een gecombineerde oppervlakte ca. 1,23 ha. Hiervan is het grootste deel verhard of bebouwd.

Torhout is gelegen in zandig Vlaanderen buiten de Vlaamse Vallei. Het onderzoeksgebied is gelegen op de overgang tussen het restplateau van Wijnendale in het noorden en de Handzamevallei in het zuiden. Net ten oosten van het onderzoeksgebied stroomt de Koebeek in zuidelijke richting. De locatie, op de rand van de Handzamevallei, nabij een kleinere beekloop moet een zekere aantrekkingskracht gehad hebben op rondtrekkende groepen jager-verzamelaars in de regio. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op de Tertiaire sokkel. De bodemkaart geeft overwegend natte, hydromorfe bodemprofielen weer met reductiehorizont. Teneinde de bewaringskansen met betrekking tot archeologisch erfgoed werd reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het grootste deel van het oorspronkelijke bodemprofiel is verstoord. Enkel ter hoogte van BP9, BP10 en BP11 kon nog een deel van het oorspronkelijke bodemprofiel herkend worden. Ook hier moet echter uitgegaan worden van een ten dele omgewoelde bodem.

De beschikbare cartografische bronnen reflecteren een ruraal karakter van het onderzoeksgebied en de directe omgeving. Op de Ferrariskaart is te zien dat het terrein zich op enkele 100-en meters ten noorden van het historisch centrum van Torhout bevindt. Het plangebied zelf is ingekleurd als akkerland en vrij van enige bebouwing. In de ruimere omgeving valt de aanwezigheid van een uitgestrekt bos- en heidelandschap op. De 19^e-eeuwse bronnen geven hierin weinig tot geen verandering weer. Op de Vandermaelenkaart is in het noorden van het terrein wel een strook weergegeven die in gebruik is als weiland. Op het oudste luchtbeeld is het centrale gebouwenbestand van het ziekenhuis te zien. Stelselmatig wordt de omliggende infrastructuur uitgebreid.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Onderzoek in de ruime omgeving wijst op menselijke aanwezigheid in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Ten oosten van het onderzoeksgebied werden door Raakvlak twee kleinere proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd. Hierbij werden enkele post-middeleeuwse en recentere relictten aangesneden. Verder onderzoek werd er niet noodzakelijk geacht. Ook ten zuiden van het onderzoeksgebied werden bij kleinere proefsleuvenonderzoeken en noodonderzoek hoofdzakelijk resten uit de late middeleeuwen en post-middeleeuwse periode in kaart gebracht. Ouder en recent onderzoek in de Sint-Pietersbandenkerk in het centrum van Torhout maakt ook melding van vondstmateriaal uit de Romeinse periode. Bij onderzoek in 2010 werden paalkuilen en grachten aangesneden uit de Romeinse periode. Één van deze grachten lijkt mogelijk reeds een afbakening te zijn van het middeleeuwse kerkareaal. Vermoedelijk gaat de Romaanse kerk dus terug op een Romeins gebouw. Ouder onderzoek spreekt van een Romeinse 'wachtpost'. Archeologische waarnemingen in de ruimere omgeving betreffen hoofdzakelijk materiële resten en sporen van laatmiddeleeuwse of vroegmoderne hoeves met walgracht. Verder bestaan de gekende waarden op het kaartblad van de CAI uit cartografische indicatoren van meerdere sites met walgracht. Eveneens zijn op basis van luchtfotografische prospectie verschillende cirkelvormige en andere structuren afgeleid in de ruime omgeving. De cirkelvormige structuren worden doorgaans geïnterpreteerd als grafmonumenten uit de bronstijd.

Concreet wijzen de beschikbare gegevens op een trefkans inzake archeologische erfgoed in de omgeving van het onderzoeksgebied. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen echter op een grotendeels verstoord bodemarchief.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan AZ Delta te Torhout worden geen bijkomende onderzoeksadren aanbevolen. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen op een grotendeels verstoord en gefragmenteerd bodemarchief. Daar waar een deel van het oorspronkelijke profiel nog kan herkend worden dient echter ook uitgegaan te worden van een zekere mate van verstoring. Indien nog sporen bewaard zijn binnen de grenzen van het onderzoeksgebied kan aangenomen worden dat deze zeer slecht zijn bewaard. De kans dat bijkomend archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst is zeer beperkt. Vanwege dit beperkte kennispotentieel wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject op de terreinen van AZ Delta te Torhout. Uit de boringen van het landschappelijk bodemonderzoek is gebleken dat het bodemarchief grotendeels is verstoord en gefragmenteerd door de bouwactiviteiten in het verleden. Een doorlopend onderzoekstraject wordt als weinig zinvol beschouwd.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

